

Quan fins i tot el Xino té por

El Barri Xino té por. La irrupció de tràfic d'heroïna al Raval i la instal·lació en aquest barri, al cor de Ciutat Vella, del més granat de la delinqüència petita i mitjana que actua a Barcelona han trencat totes les normes. La degradació urbanística i social progressen, i no se'n veu una eixida.

Fúlvia Nicolàs

Assegut als gronxadors d'una recòndita placeta del Raval, el *Bilbao* arrossega els peus i mira fix a terra, amb la vista perduda. De les finestres del veïnat s'escolen els planys de la Pantoja pel torero mort i les cada vegada més insidioses preguntes d'Àngel Casas. S'atura un cotxe patrulla de la guàrdia urbana. El caporal, un home not amb quinze anys de servei al Xino, obre la porta i baixa. Bufa un fred glaçat.

—*Bilbao, fots molt mala cara. ¿Sabies que ja no tens edat de seguir picant-te?*

—Etic fotut, caporal. M'han enganxat una bona *pirula*, avui. Un fill de puta se m'ha endut set bitllets i mig i encara l'espero que torni amb el cavall que m'havia promès.

—*¿Qui era el paio?*

—*¿Qui havia de ser? Un negrata, és clar.*

Continua la ronda. És dimarts, quasi mitja nit, i feia temps que els guàrdies no tenien una jornada tan tranquil·la. Al carrer de Sant Ramon s'agrumollen les prostitutes velles — «moltes ja baixen al carrer només per rutina; fa anys que no tenen un client»—. La irrupció de l'heroïna al Raval, ha fet trontollar també el tradicional negoci de la prostitució. Camells i traficants han substituït en moltes cantonades les prostitutes, que juguen en aquesta història el paper de consumidores, també, i ocasionalment el de *correus* del polsim blanc.

Pep Garcia, president de l'Associació de Veïns del Raval.

Les putes més joves i boniques, més recents o menys desmillorades, són ara pupil·les de macarrons negres, l'aristocràcia dels traficants de cavall. No del lumpen de raça negra, sovint també heroinòman, que comercia al carrer. Aquests últims, centenars de joves africans escapats de la misèria dels països nadius i de l'explotació als camps del Maresme o Lleida, són els que han rebut amb més intensitat les conseqüències de la batalla d'ara fa quinze dies entre negres i gitanos pels carrers de la barriada.

No hi ha massa probabilitats que marxem del país, ja que n'hi ha prou amb un petit delicte pendent amb la justícia perquè tinguem permís per a quedar-se, i van malvivint en pensions infectes i abarrotades, reunint-se en bars que han rescatat de la buidor més absoluta tot guanyant-se els amos amb propines i abundant clientela, i venent heroïna adulterada amb guix, pols de talc o aspirina.

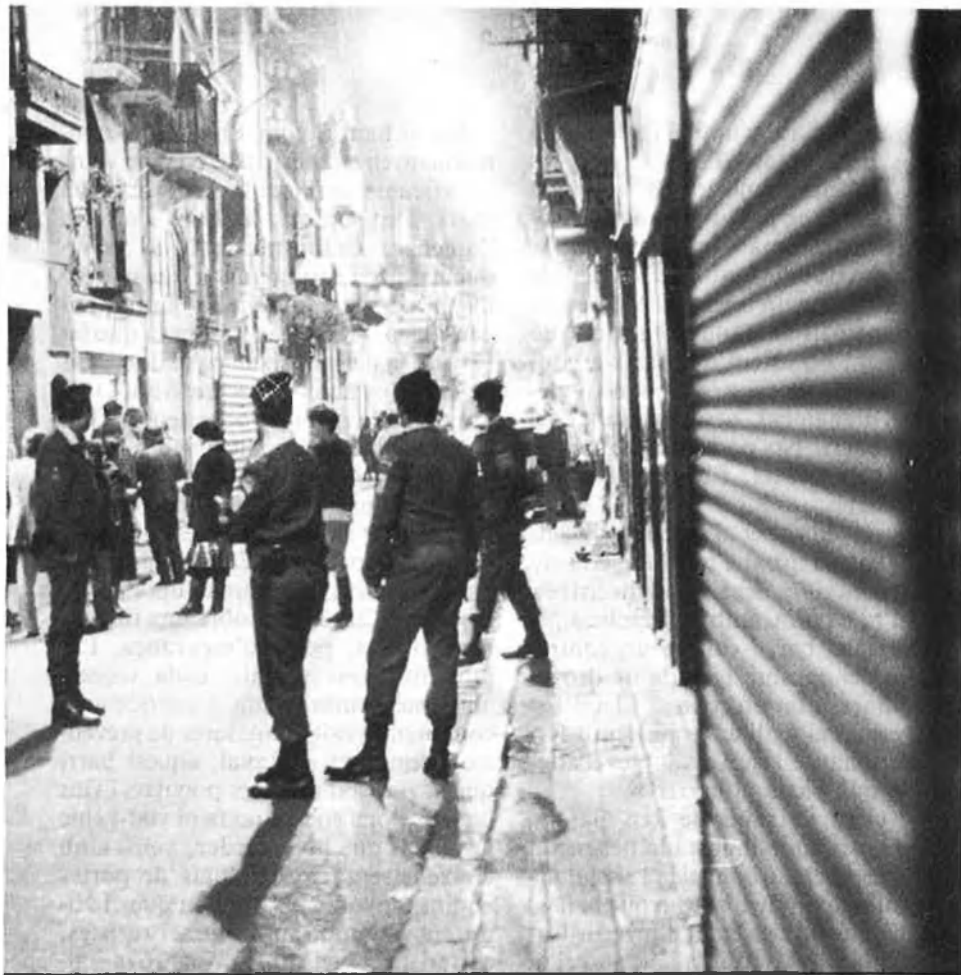
La mort d'uns joves gitanos, a causa de l'heroïna adulterada venuda per un camell negre, va ser el detonant de la batalla que ara fa una quinzena omplia diaris i telenotícies. Centenars de gitanos armats van entrar al barri amb la consigna de «caçar el negre» i la intenció final, a banda de la venjança, de fer-se amb el mercat de l'heroïna. «Era una lluita pel territori», explica Pep Garcia, president de l'Associació de Veïns del Raval. «Per un territori ara massa explotat, superpoblat de traficants, que ofereix un negoci pròsper».

Aquesta nit, la ronda policial tan

sols detectarà africans dins dels seus bars quasi privats, en els carrers més foscos, o asseguts plàcidament, amb l'orella i la vista ben parada, als bancs de la Plaça Reial. És una nit tranquil·la. No se sap per quant temps, però. La presència de la policia estatal al barri, abundant en la setmana següent als enfrontaments entre negres i gitanos, s'ha reduït quasi fins a la desaparició. Cada dos carrers, però, es veu un cotxe de la guàrdia urbana. Aquest amb què viatgem ara té l'emissora quasi muda. Es detura sovint a donar una ullada davant els bars, fa petar la xerrada amb vells coneguts i vigila discretament els que suposa grups més conflictius.

La degradació urbanística és patent en cada pam dels carrers del Raval, en especial en la zona baixa, la més castigada. La petita indústria i el comerç s'han retirat del barri i es dona el cas de carrers, com el de Sant Ramon, en què dels 28 establiments comercials que hi havia l'any 74 en queden ara ja tan sols sis. «Ara és un carrer ocupat pels delinqüents», diu el president dels veïns del Raval. Els percentatges d'atur són superiors, de bon tros, en aquest barri als de la resta de Barcelona, en uns percentatges escandalosos per a la població jove, que no té altre lloc de reunió que el carrer o el bar. La major part dels joves camells es dediquen al *traspicheo*, comerciant per autoabastir-se,

ARXIU AVUI

i la necessitat de diners per alimentar la vena ha fet entrar en els circuits delictius no tan sols la nombrosa immigració estrangera sinó també molts fills del barri.

Fenòmens abans impensables, com que un nano que no aixeca un pam de terra atraque a punta de navalla el botiguer de baix de casa, es repeteixen ara amb sobtada insistència. «Els veïns tenim por, molta por a sortir al carrer. Ningú no gosa sortir sol de nit, tot sovint ens hem de posar d'acord per a passejar en grup, i ha calgut canviar els horaris de reunió de les associacions de pares d'alumnes o de les assemblees de veïns, que abans es convocaven a partir de les onze de la nit. No és tan sols la nostra seguretat el que perilla, sinó que ha canviat la nostra qualitat de vida, la nostra vida quotidiana: vivim en un barri ocupat».

Ignasi Torralba, propietari del restaurant Amaya, és la persona que s'ocupa dins de l'Associació de Comerciants de la Rambla de les qüestions de seguretat ciutadana. «És cert que la situació al barri s'ha deteriorat molt» — diu — «però els comerciants no podem de cap manera fomentar l'alarmisme, sinó que, com als veïns, ens pertoca fer pressió i exigir solucions».

A la zona de les Rambles són les prostitutes, els *descuiders*, els robacotxes i els *tironeros*, a banda dels camells —sobretot als voltants de la Plaça

Reial—, els que tracten, amb més o menys sort, de fer negocis al carrer. L'espectacle de la marginació, la mendicitat i la gent que es punxa ostensiblement enmig del carrer, indiferents als vianants, és una de les qüestions que més preocupa veïns i comerciants. «Nosaltres hem de tractar de mantenir la dignitat, preocupar-nos que aquesta mena de comportaments no es donin dins dels establiments: que la gent no pugui entrar a punxar-se als lavabos, que no fumin droga, que no s'arrosseguin i molestin els clients...». A l'Amaya han hagut d'empotrar els depòsits a la paret, per tal que no els òmpliguen de xeringues usades, i tan sols es pot entrar als vàters demanant la clau. Atracaments, no n'han tingut, com tampoc n'ha tingut la sucursal de la Caixa de Barcelona que hi ha al costat. El Banco de Vizcaya, sí que l'han atracat quatre o cinc vegades, però aquest no és el tipus de delinqüència predominant.

Les queixes contra l'ordenació legal, la ineficàcia de la justícia i la lentitud dels processos són una constant en el discurs de veïns, comerciants i agents policials. «Pots passar-te un any sencer detenint cada dia el mateix negre a la mateixa cantonada, carregat d'heroïna i sense permís de residència, i tornar a trobar-te'l l'endemà», diu un guardia, en conversa privada.

Aquesta nit de ronda, passades ja les

12, trobem un cotxe camuflat de la policia estatal, aturat. Tres agents de paisà escorcollen un jove, mentre un altre revisa el terra amb una llanterna, per si ha deixat caure la mercaderia en veure'ls acostar-se. «Massa sort si li troben alguna cosa», diu l'home d'un bar, «el que fan ara els camells és fer com petites botifarretes d'heroïna embolicada en plàstic dur i tancades amb pinça tèrmica, que porten amagades a la boca. Si la policia s'acosta, se les empassen». «Són els negres els que empren més aquest sistema», comentarà després un agent. I a aquestes hores de la nit és quasi tan impossible aconseguir que un metge faci radiografies com que un jutge doni un permís d'escorcoll per entrar en un pis. «La de nits que ens hem passat veient com els camells puguen i baixen d'un pis concret,

Ignasi Torralba.

perfectament identificat, a buscar la droga que hi tenen guardada. No hi ha res a fer si no tenim el permís per a entrar-hi. Tancar un bar costa anys i panys, com ha passat en el cas d'alguns que tothom sabia que eren d'ex-policies estatals, o de gent poderosa i ben connectada del barri». Acabar amb els grans traficants, i no amb els petits camells que sovint són víctimes del consum, és el que sembla de debò difícil. Els grossos, com deia aquest agent de la guàrdia urbana, estan ben protegits. «Cal ser valent i anar a fons», diu Ignasi Torralba, de l'Associació de Comerciants de la Rambla. La droga dura, que en un principi entrà al barri a començaments dels 80 com a abastament per la gent que movia diners —macarres, traficants del mateix barri— atreu ara gent de tot Barcelona i encara més lluny, i mou unes quantitats de diners més que con-

siderables. Al seu recer s'han desenvolupat, com explica Pep Garcia, de l'Associació de Veïns, negocis-pantalla de tota mena, bars i locals estranys que troben en el tràfic la seva raó de ser.

Mentrestant, molts dels habitants del Raval van abandonant el barri, al mateix pas que comerços i petites indústries fugen esperitades de les zones més conflictives. «Quan les parelles joves es casen, ja no busquen pis a la barriada», es plany Pep Garcia. És per coses com aquestes que ara, quan el moviment veïnal ja semblava agonitzant, s'han desvetllat les associacions i s'han posat en marxa per defensar el seu tros de ciutat. El passat mes de maig, a la primera manifestació contra la droga, mil persones van sortir al carrer passant d'amenaçes i pors. Tots els dirigents veïnals han estat amenaçats una o altra vegada pels traficants, que saben que la pressió popular, la mobilització dels veïns i l'atenció de la premsa són les vies més ràpides d'obligar les autoritats a prendre cartes en la qüestió.

¿Què fer amb el Raval? Els veïns han intuït sempre, d'anys ençà, que l'actual estat de coses tan sols pot portar a dos eixides: «L'una, que el Raval acabi sent el gueto de la ciutat, on

la delinqüència s'acumula i està més o menys controlada. L'altra, que els veïns acabem anant-nos-en i el barri desaparegui, es pugui destruir del tot i instal·lar-hi, una vegada *netejat*, el gran centre comercial i residencial de Barcelona. Siguin o no aquestes les intencions finals de les autoritats, que no ho sabem, no estem disposats a consentir cap de les dues coses: volem viure aquí dignament, perquè aquest és el nostre barri. No podran amb nosaltres». Pep Garcia, fill del Raval, és contundent.

Per a ell, com per als agents policials de la guàrdia urbana que hem consultat, les mesures legals són decisives. «No n'hi ha prou amb tenir policia per a netejar el barri: cal fer un control efectiu del consum i venda de droga, cal millorar i fer efectiva la Llei d'Estrangeria, cal agilitar la justícia i fer-la funcionar... i que els jutges s'adonin de què passa al carrer ».

Els veïns, a través de Pep Garcia, afegeixen a aquesta llista la necessitat d'una actuació urbanística i social urgent. «En definitiva, exigim que hi hagi una decisió política clara d'invertir fort i salvar el Raval, tota la Ciutat Vella, perquè som ciutadans de la mateixa categoria que els de la resta de la ciutat».

No hi haurà, com s'havia dit erròniament en premsa, pacte entre veïns i traficants per mantenir tranquil el barri. Pep Garcia, al qual s'atribuï l'amenaça de pactar amb els delinqüents, nega rotundament que mai no hagi proposat «aquesta barbaritat, impensable». «Això ens suposaria quedar fora de la llei, rebaixar-nos i donar als delinqüents una representativitat i una importància que no poden tenir», diu.

La col·laboració entre veïns, autoritats municipals, comerciants i policies —estatal, urbana, autonòmica— per tal d'acabar amb la lenta destrucció del barri, consolidada fa unes setmanes amb la constitució d'una Junta per la Seguretat Ciutadana, obre una tímida, molt tímida, porta d'esperança. Les mobilitzacions veïnals, cada vegada amb més embranzida i participació continuaran exigint mesures de prevenció i seguretat al Raval, aquest barri que havia estat dels més populars i vius de Barcelona encara no fa ni vint-i-cinc anys. Els que ho recorden, veïns amb creixent sensació d'exiliats de portes endins, enyoren els anys en què el Xino era el Xino, amb putes i turistes, carteristes i pensions, droga tova i alcohol de garrafa, tèrboles passions i petits crims de cuplet. □

LA TAPITA DEL
CAIRO ☪☪

Dinars i sopars

PL. NEGRITO VALÈNCIA TEL. 331-42-33

RIALTO
SALARIALTO

1ª Temporada 1988
DON RAMÓN EL VALLE INCLAN
La Marquesa Rosalinda
PARA JENTIMENTAL Y BROTEJCA

Direcció: Alfredo Arias
Escenografia: Roberto Plaz
Vestuari: Patric Lebrón · Alfredo Arias
Il·luminació: Daniel Brochier

CENTRE DRAMÀTIC
GENERALITAT VALÈNCIANA

UNIVERSITAT VALÈNCIANA
IVAEEM